

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2023. november 16.*

„Előzetes döntéshozatal – 2001/23/EK irányelv – Az 1. cikk (1) bekezdése – A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelme – Közjegyzői iroda átruházása – Az alkalmazottak elbocsátása semmisségének vagy jogellenességének megállapítása – A szolgálati idő meghatározása a végkielégítés kiszámítása céljából – Ezen irányelv alkalmazhatósága – Feltételek”

A C-583/21–C-586/21. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Juzgado de lo Social nº 1 de Madrid (madridi 1. sz. szociális és munkaügyi bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2021. szeptember 20-án érkezett, 2021. július 30-i határozataival terjesztett elő az

NC (C-583/21),

JD (C-584/21),

TA (C-585/21),

FZ (C-586/21)

és

BA,

DA,

DV,

CG

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: C. Lycourgos tanácselnök, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin (előadó) és L. S. Rossi bírák,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. november 9-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- DA, CG, DV és BA képviselőjében C. Martínez Cebrián abogado,
- NC, JD, TA és FZ képviselőjében F. Mancera Martínez és S. L. Moya Mata abogados,
- a spanyol kormány képviselőjében A. Gavela Llopis és J. Rodríguez de la Rúa Puig, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében J. Möller és M. Hellmann, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében B.-R. Killmann és S. Pardo Quintillán, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. május 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv (HL 2001. L 82., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 98. o.) 1. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmeket az NC, JD, TA és FZ (a továbbiakban együttesen: NC és társai) és BA, DA, DV és CG, közjegyzők között folyamatban lévő jogvitákban terjesztették elő, amelyek tárgyát az e közjegyzők által egymás után alkalmazott munkavállalók elbocsátása semmisségének vagy jogellenességének megállapítása képezi.

Jogi háttér

Az uniós jog

2001/23/EK irányelv

- 3 A 2001/23 irányelv (3) preambulumbekzdése ekként rendelkezik:

„Szükség van a munkavállalók védelmére [helyesen: szükség van a munkavállalók védelmét szolgáló rendelkezésekre] a munkáltató személyének megváltozása esetén, különös tekintettel jogaik védelmének biztosítására a munkáltató személyének megváltozása esetén.”.

- 4 A 2001/23 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) a) Ezt az irányelvet kell alkalmazni valamely vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének más munkáltató részére szerződés alapján történő átruházása vagy összefonódása esetén [helyesen: szerződés vagy egyesülés alapján történő átruházása esetén].

b) Az a) albekezdésnek és ennek a cikknek a további rendelkezései tárgyában [helyesen: az a) pont, valamint az e cikkben foglalt rendelkezések sérelme nélkül], ezen irányelv értelmében akkor jön létre átruházás, ha olyan gazdasági egység kerül átruházásra, amely megtartja identitását, azaz az erőforrások olyan szervezett csoportja marad, amelynek célja, hogy fő vagy kiegészítő gazdasági tevékenységet folytasson.

c) Ezen irányelvet kell alkalmazni a köz- és magántulajdonban álló, gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokra, tekintet nélkül arra, hogy működésük nyereség elérését célozza, vagy sem. A közigazgatási szervek igazgatási átszervezése vagy a közigazgatási funkcióknak a közigazgatási szervek közötti átadása nem minősül az ezen irányelv szerinti átruházásnak.”

- 5 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az átadót megillető, az átruházás napján fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az ilyen átruházásból eredően átszállnak a kedvezményezettre.

A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az átruházás időpontját követően az átadó és a kedvezményezett egyetemlegesen felelnek az olyan kötelezettségekért, amelyek az átruházás időpontját megelőzően keletkeztek az átruházás napján fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból”.

- 6 Az említett irányelv 4. cikke a következőképpen szól:

„(1) A vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének átruházása önmagában nem teremt jogalapot az átadó vagy a kedvezményezett általi elbocsátásra. Ez a rendelkezés nem akadályozza az olyan elbocsátásokat, amelyeknek oka gazdasági, műszaki vagy szervezeti jellegű, és a munkaerő tekintetében változásokat eredményez [helyesen: amelyeknek a foglalkoztatás tekintetében változásokat eredményező gazdasági, műszaki vagy szervezeti jellegű indokuk van].

[...]

(2) Amennyiben a munkaszerződés vagy a munkaviszony azért szűnik meg, mert az átruházás lényegesen megváltoztatja a munkafeltételeket a munkavállaló hátrányára, a munkáltatót terheli a felelősség a munkaszerződés vagy a munkaviszony megszűnéséért”.

A 650/2012/EU rendelet

- 7 Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 201., 107. o.; helyesbítések: HL 2012. L 344., 3. o.; HL 2013. L 60., 140. o.) 3. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„E rendelet alkalmazásában »bíróság« minden olyan igazságügyi hatóság és minden egyéb olyan, öröklési ügyekben hatáskörrel rendelkező hatóság és jogi szakember, amely/aki igazságszolgáltatási feladatot lát el, vagy igazságügyi hatóság felhatalmazása alapján vagy igazságügyi hatóság ellenőrzése alatt jár el, feltéve, hogy ezek az egyéb hatóságok és jogi szakemberek szavatolják a pártatlanságot és a felek meghallgatáshoz való jogát, valamint feltéve, hogy a tevékenységük helye szerinti tagállam joga értelmében:

- a) határozataik ellen igazságügyi hatóság előtt jogorvoslással lehet élni, vagy azokat igazságügyi hatóság felülvizsgálhatja; és
- b) határozataik hasonló hatállyal és joghatással rendelkeznek, mint az igazságügyi hatóságok által ugyanilyen ügyben hozott határozatok.

[...]

- 8 E rendelet 62. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a rendelet bevezeti az európai öröklési bizonyítványt (a továbbiakban: a bizonyítvány), amelyet más tagállamban történő felhasználás céljából állítanak ki, és amely a 69. cikkben felsorolt joghatóságokkal bír.

(2) A bizonyítvány használata nem kötelező.

(3) A bizonyítvány nem lép a tagállamokban hasonló célokra használt belföldi okiratok helyébe. A más tagállamban történő felhasználás céljából kiállított bizonyítvány azonban abban a tagállamban is bír a 69. cikkben felsorolt joghatóságokkal, amelynek hatóságai azt e fejezettel összhangban kiállították”.

- 9 Az említett rendelet 64. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A bizonyítványt abban a tagállamban kell kiállítani, amelynek bíróságai a 4. cikk, a 7. cikk, a 10. cikk vagy a 11. cikk értelmében joghatósággal rendelkeznek. A kiállító hatóság

- a) a 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott bíróság; vagy
- b) olyan más hatóság, amely a nemzeti jog szerint hatáskörrel rendelkezik arra, hogy öröklési ügyekben eljárjon”.

10 Ugyanezen rendelet 67. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„(1) A kiállító hatóság az e fejezetben meghatározott eljárás keretében haladéktalanul kiállítja a bizonyítványt, amennyiben az igazolandó tények az öröklésre alkalmazandó jognak vagy a bizonyos tényekre alkalmazandó egyéb jognak megfelelően megállapítást nyertek. [...]

A kiállító hatóság különösen abban az esetben nem állítja ki a bizonyítványt, ha:

- a) az igazolandó tényekkel kapcsolatban jogorvoslati eljárás van folyamatban; vagy
- b) a bizonyítvány nem lenne összhangban valamely, ugyanazon tényekre vonatkozó határozattal”.

A spanyol jog

- 11 Az 1862. május 28-i Ley de 28 de mayo de 1862, Orgánica del Notariado (a közjegyzőkről szóló alkotmányos törvény) (Gaceta de Madrid 1862. május 29., 149. sz., 1. o.) 1. cikkében szereplő meghatározás szerint a közjegyző „arra felhatalmazott állami tisztviselő, hogy a törvény szerint hitelesítse a szerződéseket és az egyéb, bíróságon kívüli okiratokat”, és ezt azzal egészíti ki, hogy „[a]z egész Királyság területén egyetlen ilyen tisztviselői osztálynak kell lennie.”
- 12 A közjegyzők kötelező jelleggel a Régimen Especial de la Seguridad Social de los Trabajadores por Cuenta Propia o Autónomos (az önálló vállalkozók különleges szociális biztonsági rendszere; a továbbiakban még: RETA) tagjai, és egyszerre állami tisztviselők, valamint munkáltatói a nekik dolgozó személyeknek, akikkel szabadon köthetnek munkaszerződést, amely teljes egészében az általános munkajog, valamint az uniós munkajog alá tartozik.
- 13 A 2015. október 23-i Real Decreto Legislativo 2/2015 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores (a munkavállalók jogállásáról szóló törvény egységes szerkezetbe foglalt szövegének elfogadásáról szóló, 2/2015. sz. királyi törvényerejű rendelet, BOE 2015. október 24., 255. sz., 100224. o; a továbbiakban: 2/2015. sz. királyi törvényerejű rendelet) általános szabályainak megfelelően a közjegyzők 2010-ig helyi hatályú, 2010-től kezdve pedig országos hatályú kollektív szerződéseket kötnek.
- 14 A 2/2015. sz. királyi törvényerejű rendelet 44. cikkének 1. és 2. bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„1. Valamely vállalkozásnak vagy e vállalkozás valamely telephelyének vagy önálló termelőegységének az átruházása önmagában nem szünteti meg a munkaviszonyt; az új munkáltatóra a munkaszerződés és a szociális biztonság tekintetében az előző munkáltató jogai és kötelezettségei vonatkoznak – beleértve a nyugállománnyal kapcsolatos kötelezettségvállalásokat is – az alkalmazandó különös szabályozásban előírt feltételek mellett, illetve általánosságban az átadó által a kiegészítő szociális védelem területén vállalt valamennyi kötelezettséget is beleértve.

2. A jelen cikkben foglaltak alkalmazásában vállalkozás átruházásának tekintendő egy olyan gazdasági egység átruházása, amely megtartja identitását, azaz az erőforrások olyan szervezett csoportja marad, amelynek célja, hogy fő vagy kiegészítő gazdasági tevékenységet folytasson.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 15 NC és társai egy madridi (Spanyolország) közjegyzői irodában több, egymást követően az iroda élén álló közjegyző számára végeztek munkát. 2019. szeptember 30-án DV, aki az említett iroda kinevezett közjegyzője volt 2015. január 31. óta, felajánlotta NC-nek és társainak azt a lehetőséget, hogy vele dolgoznak egy másik városban található új irodájában, vagy megszünteti a munkaviszonyukat. NC és társai a második opciót választották, és „gazdasági *vis maior* miatt végkielégítésben részesültek.
- 16 BA-t 2020. január 20-án nevezték ki ugyanezen közjegyzői iroda közjegyzőjének. A foglalkoztatott munkavállalók vonatkozásában az e tisztséget betöltő előző közjegyző helyébe lépett ugyanazokkal a tárgyi feltételekkel és ugyanazon a munkavégzési helyen, ahol a nemzeti jogszabályok által a közokiratok összességéként és ezen összességhez minden évben hozzáfűzött egyéb dokumentumokként meghatározott iratokat őrizik. 2020. február 11-én BA hat hónapos próbaidővel határozatlan idejű munkaszerződést kötött NC-vel és társaival.
- 17 2020. március 15-én a Dirección General de Seguridad Jurídica y Fe Pública del Ministerio de Justicia (igazságügyi minisztérium jogbiztonsági és közhitelességi főigazgatósága, Spanyolország) a COVID19-világjárvány okán határozatot hozott, amelynek értelmében csak sürgős intézkedéseket lehetett hozni, a közjegyzői irodáknak a hatóságok által javasolt, távolságtartással kapcsolatos intézkedéseket kellett tenniük, valamint bevezették a munkavállalók rotációját. Az ezt követő napon NC, TA és JD a közjegyzői irodához fordult, és arra kérték BA-t, hogy alkalmazza a fent említett intézkedéseket. BA ezt megtagadta, és ugyanazon a napon NC, TA és JD, valamint 2020. április 2-án FZ részére felmondólevelet küldött, amelyben arra hivatkozott, hogy e személyek nem teljesítették sikeresen a próbaidőt.
- 18 NC és társai a Juzgado de lo Social de Madrid n° 1 (madridi 1. sz. szociális és munkaügyi bíróság, Spanyolország), a kérdést előterjesztő bíróság előtt kérelmet terjesztettek elő annak megállapítása iránt, hogy felmondásuk semmis vagy jogellenes, és hogy szolgálati idejüket attól a naptól kezdve kell számítani, amikor megkezdték munkájukat abban a közjegyzői irodában, amely jelenleg BA irodájának ad helyet. BA kifogásolta a kérelmeiket, és arra hivatkozott, hogy a szolgálati jogviszonyuk 2020. február 11-től, a közte, valamint NC és társai között létrejött szerződés megkötésének napjától kezdődik.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy NC és társai egészen 2020-ban bekövetkezetett elbocsátásukig megszakítás nélkül az alapeljárás alpereseinek, akik ugyanazon madridi közjegyzői iroda élére egymás után kinevezett közjegyzők, alkalmazásában álltak.
- 20 A spanyol közjegyzők állami tisztviselők, akik e tisztséget az igazságügyi minisztérium jogbiztonsági és közhitelességi főigazgatósága által rendszeres időközönként országos szinten szervezett versenyvizsga sikeres teljesítését követően láthatják el. Erre a versenyvizsgára különleges általános szabályozás vonatkozik, és a legutóbbi versenyvizsga-felhívás nyugdíjazás, áthelyezés, szabadság, haláleset miatt megüresedő vagy az előző versenyvizsga végén be nem töltött álláshelyek betöltését célozta.
- 21 Ha a közjegyző áthelyezés vagy nyugdíjazás miatt befejezi tevékenységét, az őt követő jegyző, aki dönthet arról, hogy ugyanazon helyiségekben marad-e, vagy sem, 25 évig köteles megőrizni az elődje irattárát („archívum”), és kiadni a korábbi közjegyző által végzett tevékenységekről az érintettek által kért másolatokat és tanúsítványokat, illetve a kinevezett új közjegyző meg szokta tartani – bár jogszabály szerint erre nem kötelek – a személyi állomány és a tárgyi eszközök

egészét a közjegyzői közfeladat ellátásához. Nincs olyan kifejezett, különös, illetve kollektív szerződéses szabály, amely a személyi állományt érintő felmondásra vonatkozik, kivéve a közjegyző áthelyezésének vagy személyes okokkal indokolt fizetés nélküli szabadságának esetét.

- 22 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy 2010. július 23-i ítéletében a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) megállapította, hogy a közjegyző által végzett közfeladat jogi természete „nem téríti el őt a munkáltatói minőségétől, mivel a [2/2015 királyi törvényerejű rendeletben] előírt feltételek fennállnak, ez pedig meghatározza, hogy a munkaügyi jogszabályokban a munkáltatóval szemben előírt kötelezettségeket teljesíteni kell-e [...]”, és kifejtette, hogy „a közjegyző nem a személyi és anyagi erőforrások szervezetének vezetője, aki az adott iroda átadásával, amelyben az őt illető közfeladatot ellátta, vállalkozások jogutódlását valósíthatja meg, mivel az egymást követő kinevezései és az ebből következő áthelyezések a központi kormánytól függenek, és a konkrét közjegyzői irodába való kinevezésével nem válik a közjegyzői irodában jelen lévő szervezeti egység vezetőjévé, hanem csupán a közjegyzői iroda irattárának letéteményese és az említett közjegyzői irodában történő közfeladat-ellátás látható feje és irányítója lesz – ami szigorú értelemben véve nem közszolgálat.”.
- 23 E körülmények között a Juzgado de lo Social de Madrid n° 1 (madridi 1. sz. szociális és munkaügyi bíróság), úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Alkalmazható-e a [2001/23 irányelv] 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja és ennél fogva az irányelv tartalma olyan esetben, amelyben a közjegyzői iroda vezetője, aki állami tisztviselő és egyúttal az iroda munkavállalóinak magánjogi munkáltatója – amely munkavégzésre irányuló jogviszonyt az általános munkajogi szabályok és az ágazati kollektív szerződés szabályozzák –, továbbá aki – az irattár átvételével – a közjegyzői iroda korábbi közjegyzőjének álláshelyét tölti be, a munkavégzést ugyanazon a működési helyen, ugyanazon eszközökkel folytatja, és aki átveszi azon személyi állományt, amelynek tagjai az álláshelyet korábban betöltő közjegyző számára munkaviszony keretében végeztek munkát?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

- 24 BA és a spanyol kormány előadja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatatlan, mivel négy hónappal azt megelőzően, hogy a felperesek BA alkalmazásába kerültek, a BA előtt ugyanazon iroda élén álló DV-vel fennálló munkaviszonyuk végkielégítéssel megszűnt. Ekként a DV-t az NC-vel és társaival fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredően megillető jogok és kötelezettségek a közjegyzői iroda átruházásának napján már nem álltak fenn, és az érintettek mindenesetre végkielégítésben részesültek.
- 25 Emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé

terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (Lásd többek között: 2023. május 17-i BK és ZhP [Az alapeljárás részleges felfüggesztése] ítélet (C-176/22, EU:C:2023:416, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 26 E tekintetben ki kell emelni, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében kizárólag az átadót megillető, az átruházás napján fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek szállnak át – ezen átruházás folytán – a kedvezményezettre. Ezenkívül a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint ezen irányelv nem arra irányul, hogy a vállalkozás átruházásának esetén jobbítsa a díjazási feltételeket vagy az egyéb munkafeltételeket (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i ISS Facility Services ítélet, C-344/18, EU:C:2020:239, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekből nyilvánvalóan kitűnik, hogy DV új álláshelyére való távozását követően NC és társai 2019. szeptember 30-án és 2020. február 11-én felmondták munkaszerződésüket, és aláírták szerződésüket BA-val, miután őt kinevezték azon közjegyzői iroda közjegyzőnek, amelynek élén korábban DV állt.
- 28 Emellett a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy NC és társai 2004. május 24. óta megszakítás nélkül dolgoztak ugyanazon a munkahelyen az e közjegyzői iroda élére egymást követően kinevezett közjegyzőknél, akikkel rendes munkaviszonyuk állt fenn. E bíróság ezzel kapcsolatban hozzáteszi, hogy a 2001/23 irányelv alkalmazásának következménye a szolgálati éveknek az e közjegyzői irodával fennálló munkaviszony kezdetétől való elismerésének fenntartása lenne.
- 29 Ami a spanyol kormány azon érvét illeti, amely szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatatlan, mivel NC és társai már végkielégítésben részesültek munkaviszonyuk megszűnése címén, meg kell jegyezni, hogy ez a lehetőség a nemzeti szabályozásból következik, amely nem irányul a 2001/23 irányelv átültetésére, és amely tehát nem lehet releváns az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatóságának vizsgálata során. A jelen ügyben pontosítani szükséges, hogy az NC és társai által a tárgyaláson nyújtott információkból – amelyeket a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell vizsgálnia – az következik, hogy e végkielégítést visszafizették.
- 30 A fentiekből az következik, hogy nem tűnik ki nyilvánvalóan, hogy a 2001/23 irányelv értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés ne lenne semmilyen összefüggésben az alapügy tényállásával, vagy hogy a probléma hipotetikus jellegű lenne a jelen ítélet 25. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően. E körülmények között e kérdést elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

- 31 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2001/23 irányelv 1. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy az alkalmazható olyan esetben, amikor egy közjegyző, aki állami tisztviselő és egyúttal az iroda munkavállalójának magánjogi munkáltatója, a közjegyzői iroda korábbi közjegyzőjének álláshelyét tölti be, átveszi annak irattárát, az alkalmazásában álló személyi állományt, és ugyanazon tevékenységet ugyanazon a működési helyen, ugyanazon tárgyi eszközökkel folytatja.
- 32 A 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja, hogy ezt az irányelvet kell alkalmazni valamely vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének más munkáltató részére szerződés vagy egyesülés alapján történő átruházása esetén.

- 33 Ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében akkor van szó az ezen irányelv szerinti „átruházásról”, ha olyan gazdasági egység kerül átruházásra, amely megtartja identitását, azaz az erőforrások olyan szervezett csoportja marad, amelynek célja, hogy fő vagy kiegészítő gazdasági tevékenységet folytasson. Az egység fogalma tehát személyek és javak szervezett csoportjára utal, amely lehetővé teszi olyan gazdasági tevékenység gyakorlását, amelynek saját célja van (2020. február 27-i Grafe és Pohle ítélet, C-298/18, EU:C:2020:121, 22. pont).
- 34 A 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdése c) pontjának első mondatára tekintettel ezen irányelvet kell alkalmazni a köz- és magántulajdonban álló, gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokra, tekintet nélkül arra, hogy működésük nyereség elérését célozza-e, vagy sem. Ezzel szemben ugyanezen rendelkezés második mondata szerint a közigazgatási szervek igazgatási átszervezése vagy a közigazgatási funkcióknak a közigazgatási szervek közötti átadása nem minősül az ezen irányelv szerinti átruházásnak.
- 35 Tehát annak vizsgálata előtt, hogy a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének értelmében vett átruházásról van-e szó, azt kell megvizsgálni, hogy az olyan tevékenységek, mint amelyeket a spanyol közjegyzők folytatnak, az ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „gazdasági tevékenység” fogalma alá tartozik-e.

A 2001/23 irányelv értelmében vett „gazdasági tevékenység” fennállásáról

- 36 A Bíróság pontosította, hogy a „gazdasági tevékenység” fogalma minden olyan tevékenységet magában foglal, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár. Ugyanakkor főszabály szerint a hatósági jogkör gyakorlásába tartozó tevékenységek a gazdasági tevékenységek minősítésből ki vannak zárva, így a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „gazdasági tevékenységnek” minősíthetők azok a szolgáltatások, amelyeket közérdekből, nonprofit jelleggel nyújtanak, és amelyek versenyeznek a haszonra törekvő gazdasági szereplők által nyújtottakkal (lásd ebben az értelemben: 2017. július 20-i Piscarreta Ricardo ítélet, C-416/16, EU:C:2017:574, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekből kitűnik, hogy a spanyol közjegyzők a piacon díjazás ellenében kínálják ügyfeleiknek szolgáltatásaikat, amelyek lényegében főként szerződések és az egyéb, bíróságon kívüli okiratok hitelesítéséből állnak. Az Európai Bizottság által a tárgyaláson nyújtott információk szerint e közjegyzők viselik az e tevékenység gyakorlásához kapcsolódó anyagi felelősséget.
- 38 Az ilyen tevékenység főszabály szerint, amint arra a főtanácsnok lényegében rámutatott indítványának 37. pontjában, a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „gazdasági tevékenység” fogalmába tartozik.
- 39 Ugyanakkor meg kell vizsgálni, hogy a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnő bizonyos egyéb körülmények folytán az olyan tevékenységek, mint amelyeket a spanyol közjegyzők végeznek, nem minősülnek-e a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek, és ekként azokat nem a közhatalmi jogosítványok gyakorlásának kell-e tekinteni (lásd analógia útján: 2011. május 24-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-47/08, EU:C:2011:334, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 40 E tekintetben ki kell emelni, hogy mivel a 2001/23 irányelv alkalmazhatóságának az 1. cikk (1) bekezdésben előírt általános szabálya alóli kizárásról van szó, e kizárást következőképpen szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2023. szeptember 7-i KRI-ítélet, C-323/22, EU:C:2023:641, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Meg kell tehát állapítani, hogy a spanyol közjegyzők olyan állami tisztviselők, akiket miniszteri rendelet útján, versenyvizsgát követően neveznek ki.
- 42 Mindazonáltal az önmagukban vett tevékenységekre tekintettel, nem pedig magának a közjegyzők spanyol jogrend szerinti jogállásának a fényében kell megvizsgálni azt, hogy e közjegyzők közhatalmi jogosítványokat gyakorolnak-e (lásd analógia útján: 2011. május 24-i Bizottság kontra Belgium ítélet (C-47/08, EU:C:2011:334, 116. pont).
- 43 Másodsor, amint azt a spanyol kormány a tárgyaláson megerősítette, a magánszemélyek szabadon fordulhatnak a választásuk szerinti közjegyzőhöz. E tekintetben, noha a közjegyzők díjazását a nemzeti szabályozás állapítja meg, a szolgáltatás minősége közjegyzőnként változhat, többek között az érintett személyek szakmai képességeitől függően, ők tehát versenyfeltételek között gyakorolják szakmájukat, ami nem jellemző a közhatalmi jogosítványok gyakorlására (lásd analógia útján: 2011. május 24-i Bizottság kontra Belgium ítélet (C-47/08, EU:C:2011:334, 117. pont).
- 44 Harmadszor, ami a spanyol közjegyzők által ellátott feladatokat illeti, a spanyol kormány rámutat, hogy e közjegyzők egyrészt hatáskörrel rendelkeznek többek között a magánjogi okiratok hitelesítésére, a házasságkötés lebonyolítására, a házasság annak felbontása miatti megszüntetésére, a különválás kimondására, valamint a lezárt végrendeletek átvételére, hitelesítésére, felnyitására és irattárba való helyezésére, másrészt pedig a spanyol jogszabályok által előírt esetekben meg kell tagadniuk feladataik ellátását. E tekintetben az 1944. június 2-i Decreto por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado (a közjegyzői irodák szervezetéről és rendjéről szóló végleges rendelet elfogadásáról szóló rendelet; BOE 1944.július 7., 189. sz., 5225. o.) (a továbbiakban: a közjegyzőkről szóló rendelet) spanyol kormány írásbeli észrevételeiben idézett 1. cikkéből az következik, hogy a közjegyző állami tisztviselőként felhatalmazással rendelkezik arra, hogy közjegyző által hitelesített minősítéssel lássa el az okiratokat, amely minőség jogilag megalapozza a felek által a törvénynek megfelelően kiállított közokiratban szereplő akaratnyilatkozatok hitelességét és bizonyító erejét.
- 45 Bármilyen jelentősek legyenek is az ilyen közhasznú tevékenységek, a spanyol közjegyzők, mivel e tevékenységeket versenyhelyzetben gyakorolják, nem tekinthetők a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett közigazgatási szervnek.
- 46 Az a tény, hogy a közjegyzők közérdekű célt követnek, amikor megtagadják feladataik ellátását, nem elegendő ahhoz, hogy tevékenységüket a közhatalmi jogosítványok gyakorlása körébe tartozónak lehessen tekinteni. Vitathatatlan ugyanis, hogy a különféle szabályozott szakmák keretében végzett tevékenységek gyakorlása a nemzeti jogrendekben gyakran magában foglalja e tevékenység gyakorlója számára az ilyen cél követésének kötelezettségét, anélkül hogy e tevékenység ettől a közhatalmi jogosítványok gyakorlásának körébe tartozna (lásd analógia útján: 2011. május 24-i Bizottság kontra Belgium ítélet (C-47/08, EU:C:2011:334, 96. pont).

- 47 Negyedszer, a Spanyol Királyság a 650/2012 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján értesítette az Európai Bizottságot arról a döntéséről, hogy a spanyol közjegyzőket az e rendelkezés első albekezdésében említett egyéb hatóságokként vagy jogi szakemberekként jelöli ki, amelyek az említett rendelkezés értelmében vett „bíróság” fogalmába tartoznak, és e rendelet 64. cikke alapján európai öröklési bizonyítványokat állíthatnak ki.
- 48 Meg kell állapítani, hogy az említett rendelet az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szól, következésképpen nem érinti a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmezését (lásd analógia útján: 2018. március 15-i Bizottság kontra Cseh Köztársaság ítélet, C-575/16, EU:C:2018:186, 127. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Egyébiránt az, hogy valamely tagállam közjegyzői a 650/2012 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „bíróság” fogalmába tartoznak, nem jelenti azt, hogy közhatalmi jogosítványokat gyakorolnak. Az e rendelkezés által megkövetelt feltételek szerint a „bíróság” fogalmába nemcsak az öröklési ügyekben hatáskörrel rendelkező olyan hatóság vagy jogi szakember tartozik, amely igazságszolgáltatási feladatokat lát el, vagy igazságügyi hatóság felhatalmazása alapján jár el, hanem az olyan hatóság vagy jogi szakember is, amely kizárólag valamely igazságügyi hatóság felügyelete alatt jár el.
- 50 A spanyol közjegyzőknek a 650/2012 rendelet 64. cikkében az európai öröklési bizonyítványok kiállítására vonatkozóan előírt hatásköre sem egyenértékű az ilyen jogosítványok gyakorlásával. Egyrészt e rendelet 62. cikkéből kitűnik, hogy ezen igazolások használata nem kötelező, másrészt az említett rendelet 67. cikke (1) bekezdésének a) pontjából az következik, hogy az említett bizonyítványok nem bocsáthatók ki, ha az igazolandó bizonyítékokat vitatják.
- 51 E körülmények között, amelyek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, úgy tűnik, hogy a spanyol közjegyzők gazdasági tevékenységet folytatnak a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében.

A 2001/23 irányelv értelmében vett „átruházás” fennállásáról

- 52 Előljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/23 irányelv a valamely gazdasági egységen belül fennálló munkaviszonyok tulajdonosváltástól független folyamatosságának biztosítására irányul. Annak megállapításához, hogy az említett irányelv értelmében vett „átruházásról” van-e szó, a döntő feltétel az, hogy a kérdéses egység megőrzi-e identitását, ami többek között az üzemeltetés tényleges folytatásából vagy átvételéből következik (lásd ebben az értelemben: 2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 37. és 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 A jelen ügyben BA, miután őt az állam kinevezte az adott illetékességi terület közjegyzői irodájának közjegyzőjévé, amelynek korábban DV volt a közjegyzője, a személyi állomány egy részét alkalmazta, átvette az eszközöket és a helyiségeket, és e közjegyzői iroda irattárának letéteményesévé vált.

- 54 A közjegyzőkről szóló alkotmányos törvény 1. cikke értelmében a közjegyző arra felhatalmazott állami tisztviselő, hogy a törvény szerint hitelesítse a szerződéseket és az egyéb, bíróságon kívüli okiratokat, az a közjegyzői iroda pedig, amelynek élére kinevezték, a közjegyzőkről szóló rendelet 69. cikke értelmében „közintézmény”, amelyet úgy határoz meg, mint „[a közjegyzői közszolgálat] céljának való megfelelés céljából szervezett emberi és tárgyi erőforrások összessége”.
- 55 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy az, hogy a közjegyző állami kinevezés, nem pedig a korábbi közjegyzővel kötött szerződés alapján kerül a közjegyzői iroda élére, önmagában nem zárhatja ki, hogy a 2001/23 irányelv értelmében vett átruházásról legyen szó.
- 56 Az átadó és a kedvezményezett közötti szerződéses kapcsolat hiánya ugyanis, noha utalhat arra, hogy a 2001/23 irányelv értelmében vett semmilyen átruházásra nem került sor, e tekintetben nem lehet meghatározó (lásd ebben az értelemben: 2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 57 Ezen irányelv alkalmazási köre kiterjed minden olyan esetre, amikor a vállalkozás működtetéséért felelős azon természetes vagy jogi személy személyében, aki vagy amely a vállalkozás munkavállalói felé munkáltatói kötelezettségekkel rendelkezik, szerződéses jogviszonyok keretében változás történik. Ily módon ahhoz, hogy az irányelv alkalmazható legyen, nem szükséges, hogy közvetlen szerződéses kapcsolat álljon fenn az átadó és a kedvezményezett vállalkozás között, mivel az átruházás harmadik fél közreműködésével is végbemehet (lásd ebben az értelemben: 2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Tehát nem zárja ki a 2001/23 irányelv alkalmazását az, hogy az átruházás szándékegység helyett az állami hatóságok egyoldalú határozataiból ered (lásd ebben az értelemben: 2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Másodsorban nem befolyásolja ezen irányelv alkalmazhatóságát az a tény, hogy kizárólag a közjegyző rendelkezik felhatalmazással a közjegyzői közfeladatok ellátására,
- 60 A 2001/23 irányelv értelmében vett átruházásnak ugyanis állandó jelleggel megszervezett gazdasági egységre kell vonatkoznia, amelynek tevékenysége nem korlátozódik egy meghatározott munka elvégzésére. Ilyen egységnek minősül a személyek és erőforrások minden olyan együttese, amely lehetővé teszi saját célú gazdasági tevékenység kifejtését, és amely kellőképpen szervezett és önálló (2014. március 6-i Amatori és társai ítélet, C-458/12, EU:C:2014:124, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 Márpedig, amint arra a jelen ítélet 54. pontja rámutat, a közjegyzőkről szóló rendelet 69. cikke értelmében a közjegyzői iroda „közintézmény”, amelyet úgy határoz meg, mint a közjegyzői közszolgálat céljának való megfelelés céljából „szervezett” emberi és tárgyi erőforrások összessége. Ezenfelül a Bizottság a tárgyaláson rámutatott – anélkül hogy ezt a többi érintett vitatta volna, ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatra is figyelemmel –, hogy a közjegyzőkre és az alkalmazottakra vonatkozó, 2017. július 24-én aláírt második nemzeti kollektív szerződés (BOE 2017. október 6., 241. sz., 97369. o.) 14. cikkéből az következik, hogy jöllehet a közjegyzői iroda a közjegyző felügyelete alatt működik, munkavállalók által olyan feladatokat is ellát, mint amilyenek a közjegyzői iroda szervezésével, a dokumentumok szerkesztésével és az ügyfelekkel való kommunikációval kapcsolatos feladatok, amelyek azt önálló szervezetté teszik.

- 62 A jelen ügyben, noha egy spanyol közjegyzői iroda szükségszerűen a közjegyző felügyelete alatt működik, a közjegyzőnek az állam általi kinevezése azzal jár, hogy az állam ugyanazt az, egy meghatározott illetékességi területhez kapcsolódó közjegyzői közfeladatot ruházza át, amelyet a korábbi kinevezett közjegyző gyakorolt. Ezen, a közjegyzői iroda kinevezett közjegyzőjének személyében történő változást a munkáltató személyében bekövetkező változásának kell tekinteni, amely esetben a 2001/23 irányelv, (3) preambulumbekkezdése szerint, a munkavállalók védelmére irányul.
- 63 Harmadszor, a közjegyzői iroda élére kinevezett közjegyző személyében történt változás nem feltétlenül vonja maga után e közjegyzői iroda identitásának megváltozását.
- 64 Annak megállapításához, hogy a vállalkozás identitásának megőrzésére vonatkozó feltétel teljesül-e, a szóban forgó műveletet jellemző összes ténykörülményt együttesen kell figyelembe venni, amelyek között szerepel különösen az érintett vállalkozás vagy üzlet típusa; az, hogy sor került-e tárgyi eszközök, azaz ingatlanok vagy ingóságok átruházására; az immateriális javak értéke az átvétel időpontjában; az, hogy sor került-e a vállalkozás új vezetője által a személyi állomány jelentős részének átvételére, az ügyfélkör átadására; az átruházás előtti és utáni tevékenységek hasonlóságának mértéke; e tevékenységek esetleges felfüggesztésének időtartama. Ezek az elemek azonban a szempontoknak csupán egy részét jelentik az összes felmerülő jelenség megítélése során, és emiatt nem lehet azokat elszigetelten értékelni (2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 65 Következésképpen az, hogy mekkora jelentőséget kell tulajdonítani az irányelv értelmében vett „átruházás” fennállására vonatkozó különböző kritériumoknak, szükségszerűen változik a végzett tevékenységektől, a vállalkozásban, az üzletben vagy az üzletrészben alkalmazott termelési, illetve üzemeltetési módszerektől függően (2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 66 A Bíróság megállapította, hogy mivel egy gazdasági egység bizonyos ágazatokban jelentős tárgyi vagy immateriális eszközök nélkül is működhet, az ilyen egység gazdasági identitásának az átruházáson túl való megtartása elvileg nem függhet ezen eszközök átruházásától (2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 67 Egy olyan ágazatban, ahol a tevékenység alapvetően a munkaerőn alapul, ami különösen akkor áll fenn, ha a tevékenység nem teszi szükségessé különleges tárgyi eszközök alkalmazását, a gazdasági egység identitása nem tartható fenn az érintett ügyleten túl, ha ezen egység személyzetének a létszám és a feladatkör tekintetében fennálló jelentős részét nem veszi át az állítólagos kedvezményezett (2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 52. és 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 68 Ez az elemzés tehát bizonyos számú ténybeli megállapítást foglal magában, amely kérdést a nemzeti bíróságnak *in concreto* kell értékelnie a Bíróság által kialakított kritériumok, valamint a 2001/23 irányelv által követett célok fényében, mint amilyen az ezen irányelv (3) preambulumbekkezdésében kimondott azon cél, hogy a munkavállalók védve legyenek a munkáltató személyének megváltozása esetén (lásd ebben az értelemben: 2023. február 16-i Strong Charon ítélet, C-675/21, EU:C:2023:108, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 69 E tekintetben a jelen ítélet 54. pontjából az következik, hogy a spanyol szabályozás értelmében a közjegyzői iroda személyzete és helyiségei közintézménynek minősülnek”, amelyet úgy határoz meg, mint a közjegyzői közszolgálat céljának való megfelelés céljából szervezett emberi és tárgyi erőforrások összessége.
- 70 Az ilyen közjegyzői iroda tevékenysége elsősorban a munkaerőn alapul, így az áthelyezésen túl is megtarthatja identitását, ha a létszám és a feladatkör tekintetében az új kinevezett közjegyző átveszi a személyzet jelentős részét, lehetővé téve a közjegyzői iroda számára tevékenységeinek folytatását.
- 71 Abban az esetben, ha a közjegyzői iroda élére kinevezett közjegyző átvette az elődje által alkalmazott személyzet számottevő részét, és továbbra is a jelen ítélet 61. pontjában említett feladatokkal bízta meg őket, meg kell állapítani, hogy az a tény, hogy őt kinevezték egy adott illetékességi terület közjegyzői irodájának élére, hogy átvette e közjegyzői iroda tárgyi eszközeit és helyiségeit, és hogy az irattár letéteményesévé vált, azt jelzi, hogy az említett közjegyzői iroda megtartotta identitását.
- 72 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a 2001/23 irányelv 1. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ezen irányelv alkalmazható olyan esetben, amikor egy közjegyző, aki állami tisztviselő és egyúttal a közjegyzői irodájában dolgozó munkavállalók magánjogi munkáltatója, e közjegyzői iroda korábbi közjegyzőjének álláshelyét tölti be, átveszi annak irattárát, valamint az annak alkalmazásában álló személyi állomány jelentős részét, és ugyanazon tevékenységet ugyanazon a működési helyen, ugyanazon tárgyi eszközökkel folytatja, feltéve, hogy e közjegyzői iroda megtartja identitását, amit valamennyi releváns körülmény figyelembevételével a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

A költségekről

- 73 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ezen irányelv alkalmazható olyan esetben, amikor egy közjegyző, aki állami tisztviselő és egyúttal a közjegyzői irodájában dolgozó munkavállalók magánjogi munkáltatója, e közjegyzői iroda korábbi közjegyzőjének álláshelyét tölti be, átveszi annak irattárát, valamint az annak alkalmazásában álló személyi állomány jelentős részét, és ugyanazon tevékenységet ugyanazon a működési helyen, ugyanazon tárgyi eszközökkel folytatja, feltéve, hogy e közjegyzői iroda megtartja identitását, amit valamennyi releváns körülmény figyelembevételével a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

Aláírások